

תורה אור • פרשת ויחי • מאמר 4

חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב

חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/4](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/4)

1 חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. הנה גבי יין כתיב תירושי המשמח אלקים כו'.

"חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב". והנה, לגבי יין נאמר "תירושי המשמח אלקים כו'".

ולהבין מהו בחי' יין המשמח אלקים ואיך יהיה כחו גדול כ"כ [כל כך] לשמח אלקים. הנה אמרו נכנס יין יצא סוד.

כדי להבין: מהי בחינת היין "המשמח אלקים", וכיצד יכול כוחו להיות גדול כל כך עד שישמח את ה' והנה, אמרו [חז"ל] "נכנס יין יצא סוד".

2 והענין כי בתורה יש ב' בחי' יין וחלב וכדכתיב לכו שברו ואכלו כו' בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב.

הביאור הוא שבתורה יש שתי בחינות — יין וחלב, ככתוב: "לכו שברו ואכלו כו' בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב".

וביאור הדבר כי הנה יש ב' אהבות אה"ע [אהבת עולם] ואה"ר [ואהבה רבה]. אהבת עולם היא האהבה הגלויה.

להסביר את העניין: יש שתי אהבות — אהבת עולם (אהבה שמקורה בעולם) ואהבה רבה (אהבה גדולה). אהבת עולם היא האהבה הגלויה.

3 ואה"ר [ואהבה רבה] היא אהבה המסותרת. ולהבין למה נק' האהבה המסותרת בשם אה"ר [אהבה רבה]. אך

הנה אה"ע [אהבת עולם] היא האהבה שנלקחה מעולמות דהיינו מחמת התבוננות איך שהוא ית' מחדש בטובו כו'. ומהווה מאין ליש בכל יום מבחי' מל' ית'

ואהבה רבה (ahavah rabbah) [אהבה גדולה] היא האהבה המסותרת. כדי להבין מדוע האהבה המסותרת נקראת בשם אהבה רבה, נקדים: אהבת עולם (ahavas olam) [אהבה הנמשכת מהעולמות] היא אהבה הנמשכת מן העולמות, כלומר, מתוך התבוננות בכך שה' "מחדש בטובו כו'" ומהווה יש מאין בכל יום מבחינת מלכותו, יתברך.

כי מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים] כתיב שכל עולמים עליונים ותחתונים הם חיים וקיימים מבחי' מלכותו ית' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע ואתה מחיה את כולם.

שכן נאמר "כי מלכותך מכ"ע": כל העולמות, העליונים והתחתונים, חיים וקיימים מבחינת מלכותו, יתברך — ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין — ונאמר "ואתה מחיה את כולם".

4 ואינו כדמיון הנשמה שמחיה את הגוף. שהחיות מתפשט ומתלבש בגוף ממש להחיותו. כי הוא ית' קדוש ומובדל כו'. רק התפשטות בחי' שם בלבד. דהיינו מחמת כי מלך שמו נקי עליהם.

וזה אינו דומה לנשמה שמחיה את הגוף, שהחיות מתפשטת ומתלבשת בגוף עצמו כדי להחיותו. שכן הוא ית' קדוש ונבדל וכו'. אלא [זו] רק התפשטות של בחינת שם, כלומר, מפני ששמו "מלך" נקרא עליהם.

5 וכמאמר ישתבח שמך לעד פי' לעד עד אין קץ כו'. ועי'ז' אנו אומרים איש"ר [אמן יהא שמיה רבא] מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך. פי' שאנו מתפללים ומבקשים שיהיה שם זה בבחי' ברכה והמשכה מההעלם אל הגילוי.

וכמאמר "ישתבח שמך לעד": "לעד" פירושו עד אין קץ וכו'. ועל כך אנו אומרים: "איש"ר מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך". כלומר, אנו מתפללים ומבקשים ששם זה יהיה בבחינת ברכה והמשכה מן ההעלם אל הגילוי.

דהיינו שלא יהי' [יהיה] בבחי' העלם והסתר פנים אצלינו בידיעת אנשים מלומדה בלבד שאין זה אלא בבחי' הודאה. אבל בחי' ברכה היא בחי' גילוי ממש במוחו ולבו באמת לאמתו.

כלומר, שלא יהיה אצלו במצב של העלם והסתר פנים, כך שהידיעה עליו תהיה רק ידיעה של "אנשים מלומדה", שאינה אלא בחינת הודאה. אבל בחינת הברכה היא גילוי ממש במוחו ובלבו של האדם, באמת לאמיתו.

6 ושיהי' [ושיהיה] גילוי זה נמשך לעלם ולעלמי עלמיא אפי' [אפילו] בעולמות התחתונים כמו בעוה"ז הגשמי וכענין שנאמר ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם.

ושגילוי זה יימשך "לעלם ולעלמי עלמיא" — אל העולם ואל עולמי העולמים — אפילו בעולמות התחתונים, כגון בעולם הזה הגשמי; וכמו שנאמר: "ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם".

ועדי'ז' תקנו כל פסודי' [פסוקי דזמרה] מב"ש [מברוך שאמר] עד ק"ש [קריאת שמע] להאריך ולהרחיב הדבור בשבחו של מקום איך שמלכותו הוא מכ"ע [מלכות כל עולמים].

בדומה לכך [חז"ל] תיקנו את כל פסוקי דזמרה, מברוך שאמר ועד קריאת שמע, כדי להאריך ולהרחיב את הדיבור בשבחו של מקום — כיצד מלכותו היא "מלכות כל העולמות".

7 ואיך שהוא קדוש ומובדל כו' עד שיהיה נקבע בקרב איש ולב עמוק. ועי'ז' יגיע לקיום הק"ש [הקריאת שמע] שמע ישראל.

וכן [הם מספרים] כיצד הוא קדוש ונבדל וכו', עד שהדבר ייקבע "בקרב איש ו[ב]לב עמוק". וכך יגיע לקיום קריאת שמע: "שמע ישראל".

שמע לשון הבנה להתבונן כי הי אחד פיי אחד זי רקיעים וארץ ודי רוחות העולם בטלים אל האליף הוא אלופו של עולם.

”שמע” הוא לשון הבנה: להתבונן בכך ש”הי אחד”. ”אחד” (echad) פירושו שבעת הרקיעים והארץ וארבע רוחות העולם בטלים אל האליף (alef), שהיא אלופו של עולם (aluf, אדון העולם).

8 וכמו שיש בגשמיות זי רקיעים כוי. כך ברוחניות יש כמה מדרגות זו למעלה מזו ועולם בטלים אליו ית’ רק שברוך שם כוי.

וכשם שבעולם הגשמי יש שבעה רקיעים וכוי, כך ברוחניות יש מדרגות רבות, זו למעלה מזו, וכולן בטלות אליו יתברך — אלא ש”ברוך שם כוי”.

שמבחי’ דלי”ת רבתי דאחד נמשך בחי’ ברכה והמשכה להיות בחי’ שם כבוד מלכותו כוי. ועי”ז יגיע למדרגת ואהבת.

כי מן הבחינה של הדלי”ת רבתי של ”אחד” נמשכות ברכה והמשכה, כדי שתהיה בחינת ”שם כבוד מלכותו” וכוי. ועל ידי כך יגיע למדרגת ”ואהבת”.

פיי ואהבת הוא מלשון רצון. דהיינו שיהי [שיהיה] רצונך שהויי יהיה אלקיך בכל לבבך בשני יצריך יצ”ט [יצר טוב] ויצה”ר [ויצר הרע] לאהפכא חשוכא כוי

”ואהבת” היא לשון רצון. כלומר, רצונך יהיה שהויי יהיה אלקיך, ”בכל לבבך” — בשני יצריך, כיצר הטוב וכיצר הרע — כדי להפוך את החושך [לאור], וכוי.

שיעקור רצונו מהבלי עולם להיות לו שינוי רצון ולהפך רצונו להי אחד וכמ”ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ:

[כלומר,] שיעקור את רצונו מהבלי העולם, כך שרצונו ישתנה והוא יפנה את רצונו אל הי אחד; וכמו שכתוב: ”מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ”.

9 והנה כ”ז [כל זה] הוא בחי’ אה”ע [אהבת עולם] שאומרים אהבת עולם אהבתנו. פיי אהבתנו שאהבה זו היא מתלבשת בתוך נפשנו.

הנה, כל האמור עד כאן הוא בחינת אהבת עולם, כפי שאנו אומרים: ”אהבת עולם אהבתנו”. פירוש ”אהבתנו” הוא שאהבה זו מתלבשת בתוך נפשנו.

שהנפש יכולה להיות כלי להגביל ולהלביש את האהבה זו בתוכה ממש להיות תוכה רצוף אהבה זו. אבל אה"ר [אהבה רבה] היא בשרש הנפש במקור חוצבה כי חלק הוי' ממש עמו.

הנפש יכולה לשמש כלי להכיל אהבה זו ולהלביש אותה ממש בתוכה, כך ש"תוכה רצוף אהבה" — באהבה זו. אבל אהבה רבה נמצאת בשורש הנפש, במקור שממנו נחצבה, שכן "עמו" הוא ממש "חלק הוי'".

10 ואני הוי"ה לא שניתי כתיב שהוא ית' למעלה מגדר עלמין ואין ערוך אליו ית' כלל אפי' [אפילו] כמשל טפה מים אוקיינוס.

כתוב: "ואני הוי' לא שניתי", שכן הוא יתברך למעלה מגבולות העולמות, ואין שום יחס אליו יתברך כלל — אפילו לא כמשל של טיפה [לעומת] מי האוקיינוס.

שעם היות שהוא חלק קטן מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות. עכ"ז [עם כל זה] שייך איזה ערך ויחוס במהותו הדומה לו שגם מהות הטפה היא מים כמו הים הגדול ממש.

שהרי אף שהטיפה היא חלק זעיר, אחד מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות, בכל זאת יש ביניהם מידה כלשהי של יחס ודמיון מצד מהותם: גם מהות הטיפה היא מים, ממש כמו הים הגדול.

משא"כ אליו ית' אין ההשתלשלות ערוך כלל ולכך האהבה שנלקחה מבחי' זו אינה מתלבשת ממש תוך הנפש ואין הנפש יכולה להגבילה אלא היא בבחי' מסותרת

אבל לא כך ביחס אליו יתברך: אין שום יחס בין ההשתלשלות לבין ה'. לכן האהבה שנמשכת מבחינה זו אינה מתלבשת ממש בתוך הנפש, והנפש אינה יכולה להכיל אותה; אלא היא נשארת בבחינת הסתר.

והיא באה לידי גילוי בבחי' בכל מאדך כו'. (וע' בתניא ס"פ מ"ג ועי' [ועיין] ג"כ פי י"ט):

והיא מתגלה בבחינת "בכל מאדך" (bechol me'odecha), וכו'. (ראו תניא (Tanya), סוף פרק מג; וכן פרק יט.).

11 והנה ההפרש שבין אה"ע [אהבת עולם] לאה"ר [לאהבה רבה] הוא כי אה"ע [אהבת עולם] הבאה מחמת התבוננות ועומק מחשבתו יש לה הפסק שאם לבבו פונה לדברים אחרים וטרוד במחשבתו בעסקי עולם אזי חולפת ועוברת ממנו כו'

והנה, ההבדל בין אהבת עולם לאהבה רבה הוא כך: אהבת עולם, שבאה מתוך התבוננות ועומק מחשבתו, עשויה להיפסק; שכן אם לבו פונה לעניינים אחרים ומחשבתו טרודה בענייני העולם, היא חולפת ועוברת ממנו וכו'.

משא"כ האה"ר [האהבה רבה] שבשרש נפשו ממקור חוצבה אין לה הפסק שגם אם לבו פונה לדברים אחרים הרי אין בזה לעומת זה להיות לעומת האהבה הזאת להטרידה ולהפסיקה.

לא כך היא האהבה רבה שבשרש נפשו, במקור שממנו נחצבה: אין היא נפסקת. גם אם לבו פונה לעניינים אחרים, אין בכך "זה לעומת זה" — [שום דבר] שיוכל לעמוד כנגד אהבה זו, להפריע לה ולהפסיק אותה.

12 ולזאת תשאר אהבה זו בבחי' רשימו להיות זכרונה תקועה בלב בל תמוט עולם ועד.

לכן אהבה זו נותרת בבחינת רשימו (רושם), כך שזיכרונה טבוע בלב, "בל תמוט עולם ועד".

אך כיצד תהיה אה"ר [אהבה רבה] זו בבחי' גילוי שיעלה ויגיע למדרגת ככל מאדך ע"ז אמרו נכנס יין יצא סוד היא התורה שנק' בשם יין.

אך כיצד תתגלה אהבה רבה זו, כך שתעלה ותגיע למדרגת "בכל מאדך"? על כך אמרו: "נכנס יין יצא סוד"; [היין] הוא התורה, שנקראת בשם "יין".

13 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה כי על האהבה נאמר וירא

אלקים את האור כי טוב ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כי טוב לגנוז בתורה.

כפי שאמרו חז"ל: "ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה". על האהבה נאמר: "וירא אלקים את האור כי טוב", וחז"ל אמרו על "כי טוב" — לגנוז בתורה.

וכשנכנס יינה ש"ת [של תורה] יצא סוד הוא אור האהבה הגנוז מההעלם אל הגילוי להיות אצלו גילוי

האה"ר [האהבה רבה] המושרשת בשרש נפשו במקור חוצבה בבחי' ככל מאדך

וכאשר נכנס יינה של תורה, הסוד — שהוא אור האהבה הגנוז — יוצא מן ההעלם אל הגילוי, כך שמתגלית בו האהבה רבה (ahavah rabbah) המושרשת בשורש נפשו, במקור שממנו נחצבה, בבחינת "בכל מאדך".

וע"ז נא' [נאמר] פותח את ידיך. יודי"ך הן הם בחי' הצמצומים רבים ועצומים מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה

להיות השתלשלות המדרגות מעילה לעלול כו'.

ועל כך נאמר: "פותח את ידיך". "יודיך" (yudecha, "היו"דים שלך"): אלה בחינות הצמצומים, הרבים והעצומים, מאור אין סוף ברוך הוא, כדי שתהיה השתלשלות של המדרגות, מסיבה לתוצאה וכו'.

ומקור התהוות העולמות מאין ליש מרצה"ע [מרצון העליון] ב"ה וע"י התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' פותח את היודי"ן והצמצומים להיות גילוי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה.

מקור התהוות העולמות מאין ליש הוא ברצון העליון, יתברך. באמצעות התורה, שהיא חכמתו ורצונו יתברך, הוא פותח את היודי"ן ואת הצמצומים, כדי שרצון העליון, יתברך, יתגלה.

ומשביע לכל חי דהיינו בכל חיות ואור המתפשט בעולמות מריש כל דרגין כו'. להיות בהם בחי רצון שיהי' [שיהיה] שורה ומתגלה בהם בחי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה ונמשך לנפש האדם ג"כ שיהי' [שיהיה] מתגלה בו רצה"ע [רצון העליון] שבנפשו

”ומשביע לכל חי”: כלומר, בכל החיות והאור המתפשטים בעולמות, מראש כל הדרגות וכו', תהיה בחינת רצון — שרצון העליון, יתברך, ישרה בהם ויתגלה בהם. רצון זה נמשך גם לנפש האדם, כדי שרצון העליון שבנפשו יתגלה בו.

דהיינו האה"ר [האהבה רבה] המושרשת בשרש נפשו למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת מאחר שהרצ"ע [שהרצון העליון] בא אצלו לידי גילוי למטה בלבושי הנפש דבור ומעשה ע"י דבור בת"ת [בתלמוד תורה] ומעשה המצות ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] ששואלים את האדם קבעת עתים לתורה.

כלומר, אהבה רבה המושרשת בשורש נפשו, למעלה ממה שהנפש יכולה לשאת; זאת משום שרצון העליון בא לידי גילוי בו למטה, בלבושי הנפש — דיבור ומעשה — באמצעות הדיבור בלימוד תורה וקיום המצוות. לכן אמרו חכמינו ז"ל ששואלים את האדם: ”קבעת עתים לתורה”.

שעי"ז יעורר את האהבה מלמעלה בשרש נפשו שאינה מתלבשת בשום כלי המעלים ומסתיר שאין כמוה ולא דוגמתה בזלעו"ז [בזה לעומת זה] הנ"ל ואין לה הפסק שאפי' [שאפילו] בעסקו בשאר ענינים תהיה אהבה זו תקועה בלבו.

באמצעות זאת הוא יעורר מלמעלה את האהבה שבשורש נפשו, שאינה מתלבשת בשום כלי המעלים ומסתיר. אין לה דומה ואף לא מקבילה ב"זה לעומת זה" שנזכר לעיל, ואין לה הפסק; כך שגם כשהוא עסוק בעניינים אחרים, אהבה זו תהיה תקועה בלבו.

ומזה יבא לידי דברת בם כו' (וע' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איתא רפ"ד דמגלה ודאשתמש בתגא כו' במי ששונה הלכות כו' יעו"ש [יעויין שם]):

ומכאן יבוא לידי ”ודברת בם” וכו'. (וראו באגרת הקודש, ד"ה ”איתא רפ"ד דמגלה ודאשתמש בתגא כו' במי ששונה הלכות כו'”; עיינו שם.)

15 ובוה יובן הכתוב חכלילי עינים מייך. פי עינים הוא מ"ש עיני תמיד אל הי. הנה עין הי אל יראיו.

בכך יובן הפסוק "חכלילי עינים מייך". "עינים" הוא [כמו] שכתוב "עיני תמיד אל הי"; "הנה עין הי אל יראיו".

והוא בחי לאסתכלא ביקרא דמלכא דהיינו שיאיר בלבו אור האהבה להי בבחי ראייה היא בחי אהבה

בתענוגים שהיא מדרגה העולה על כולנה למעלה מאה"ר [מאהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]

זו הבחינה של "לאסתכלא ביקרא דמלכא", כלומר, שאור האהבה להי יאיר בלבו באופן של ראייה. זוהי הבחינה של אהבה בתענוגים — דרגה נעלית מכולן, למעלה מאהבה רבה ומאהבת עולם.

(וצ"ע [וצריך עיון] בתניא פמ"ג משמע דאה"ר [דאהבה רבה] היא אהבה בתענוגים. וצ"ל שיש בי בחינות

אה"ר [אהבה רבה] הא' האהבה הנז' [הנזכר] בתניא פי"ט כשבאה לידי גילוי כשאינה בבחינת גילוי התענוג.

(הדבר דורש עיון לאור הנאמר בתניא, פרק מ"ג, שממנו משתמע שאהבה רבה היא אהבה בתענוגים. ויש לומר שיש שתי בחינות של אהבה רבה. הראשונה היא האהבה המוזכרת בתניא, פרק י"ט, כאשר היא באה לידי גילוי, אך אינה בבחינת גילוי התענוג.

וגדולה ממנה היא אה"ר [אהבה רבה] בתענוגים. ועיין במ"א ע"פ אחותי רעיתי יונתי כו'. שם נתבאר

אחותי היא מצד אהבה טבעית ויונתי היא אהבה בתענוגים)

נעלית ממנה אהבה רבה בתענוגים. ועינינו במקום אחר, על הפסוק "אחותי רעיתי יונתי" וכו'; שם מוסבר ש"אחותי" היא מצד אהבה טבעית, ו"יונתי" היא אהבה בתענוגים.)

וכענין שכתוב עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זע"ז [זה עם זה / זה על זה] ומתענגים כו'. כך יהיה קשר האהבה בדביקות נפלא ועצום עד שיהיו עיניו ולבו כל הימים רק לאסתכלא ביקרא דמלכא. וכמ"ש בזהר ע"פ הסבי עיניך כו' דמוקדין ליה בשלהובין דרחימותא.

וכמו שכתוב "עיניך יונים": כמו זוג יונים המביטים זה בזה תמיד ומתענגים וכו', כך יהיה קשר האהבה בדבקות נפלאה ועצומה, עד שענינו ולבו יהיו כל הימים רק "לאסתכלא ביקרא דמלכא". וכמו שכתוב בזהר על הפסוק "הסבי עיניך" וכו': "דמוקדין ליה בשלהובין דרחימותא".

שתהא האהבה מתלהבת ומתלהטת בלב איש להתענג על הי מרוב כל עד שאין כח בנפשו להגביל את האהבה בלב רק בבחינת ראייה מבחוץ (ועיין במ"א ע"פ עיניך יונים וע"פ הראיני את מראיך):

כלומר, שהאהבה תתלהט ותבער בלבו של אדם, להתענג על הי יותר מכל [דבר אחר], עד שאין בנפשו כוח להכיל את האהבה בלב, אלא בבחינת ראייה מבחוץ. (ועינינו במקום אחר על הפסוקים "עיניך יונים" ו"הראיני את מראיך".)

16 וזהו ענין חכלילי עינים. פירוש אדמומית העינים שאודם העינים הוא מחמת תוקף רשפי אש דמוקדין ליה בשלהוביתא כו'.
 ליה בשלהוביתא כו'.

זוהי משמעות "חכלילי עינים": אדמומיות העיניים, הנובעת מעוצמת "רשפי אש" ש"דמוקדין ליה בשלהוביתא" וכו'.

והוא בחינת מעלת ומדרגת השבת אז תתענג כו' וקראת לשבת ענג. אך מי שטרך בע"ש [בערב שבת] כו'.
 וזו מעלתה ומדרגתה של השבת: "אז תתענג" וכו', "וקראת לשבת ענג". אבל "מי שטרך בע"ש" וכו'.

ולכן צריך כל ימות החול ליגע את נפשו. לעורר את האה"ר [האהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]. וע"י זה יגיע לבחינת האהבה בתענוגים המתגלית בשבת.

לכן, בכל ימות החול, על האדם לעמול עם נפשו כדי לעורר אהבה רבה (ahavah rabbah) [אהבה גדולה] ואהבת עולם (ahavas olam) [אהבה נצחית]; ובאמצעות כך יגיע לבחינת האהבה בתענוגים המתגלית בשבת.

17 והנה כ"ז [כל זה] בא מבחינת ומדרגת יין. יינה ש"ת [של תורה]. וזהו חכלילי כל חיך הטועם אומר לי לי.

כל זה נובע מבחינת היין ומדרגתו — יינה של תורה. וזהו "חכלילי": "כל חיך הטועם אומר לי ליי".

לפי שיתגלה בחיך הטועם את היין דהיינו בחיך חכמה וטעמי מצות שהם בחיך תענוג העליון.

מפני שתתגלה בחינת החיך הטועם את היין, כלומר בחינת חכמה וטעמי המצוות, שהם בחינת התענוג העליון.

וע"י כן נתעלה בעילוי אחר עילוי לי לי עד רום המעלות (פ"י חיך הטועם זהו בחיך אהבה בתענוגים המתגלה בשבת שהוא בחיך שם ע"ב [שם ע"ב] דחכמה

ובכך הוא מתעלה, עלייה אחר עלייה, "לי ליי", עד רום המעלות. (כלומר, "חיך הטועם" הוא בחינת אהבה בתענוגים המתגלה בשבת, בחינת שם ע"ב שבחכמה;

ואזי אומר לי לי ב"פ [ב' פעמים] דהיינו שנכללו בו ב' אהבות הנ"ל אה"ר [אהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]

שהם מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] דמ"ה [דשם מ"ה] מברר ב"ן [שם ב"ן] וע"י יחוד מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן]

מתגלה בשבת בחיך הגבוה משניהם והוא בחיך שם ע"ב [שם ע"ב] אהבה בתענוגים):

ואז הוא אומר "לי ליי" פעמיים, כלומר שתי האהבות הנזכרות לעיל, אהבה רבה ואהבת עולם, כלולות בו. אלה הן מ"ה וב"ן: מ"ה מברר את ב"ן, ובאמצעות ייחוד מ"ה וב"ן מתגלה בשבת בחינה הגבוהה משניהם, בחינת שם ע"ב — אהבה בתענוגים.)

18 ולבן שינים מחלב. פירוש כי שינים הם הטוחנות את המאכל להיות מתעכל במעיו שעייז יהי [יהיה] מזון לגוף

”ולבן שינים מחלב”. הכוונה היא שהשיניים טוחנות את המאכל כדי שיתעכל במעיו, וכך יהיה מזון לגוף.

משא”כ כשלא ילעוס ויטחון המאכל בשיניו לא יבא לידי עכול כלל ולא יהיה לו למזון ולשובע. ואילו אם אינו לועס וטוחן את המאכל בשיניו, הוא לא יתעכל כלל, ולא יהיה לו למזון ולשובע.

19 וכך עדי”מ כדי שיהי [שיהיה] מזון לרמ”ח אברין דמלכא שתהא נפשו מרכבה אליהם שיתאחד ממש עם הנפש צ”ל בבחי שינים הטוחנות ומפררות

גם כאן, בדרך משל: כדי שיהיה מזון ל”רמ”ח אברין דמלכא”, כך שנפשו תהיה מרכבה להם ותתאחד ממש עם הנפש, נדרשת בחינת השיניים הטוחנות והמפוררות.

דהיינו לפרר ולברר כל מעשיו ודבוריו ומחשבותיו ולדקדק ולפשפש בהן ולהיות ממארי דחושבנא לשקול כל דרכיו ולפלס מעגלותיו.

כלומר, לפורר ולברר את כל מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו, לבחון אותם בקפידה ולפשפש בהם, ולהיות ממארי דחושבנא — לשקול את כל דרכיו ולמדוד את נתיביו.

20 ונקי בלשון הגמ’ [הגמרא] מדקדק במעשיו שעיי”כ [שעל ידי כך] יהיה בבחי עכול בנפש שהטוב יקבל למזון ולשובע והפסולת המעורב תערובת זר ופסולת ידחה לחוץ.

בלשון הגמרא הדבר נקרא ”מדקדק במעשיו”. כך מתאפשר מעין עיכול בנפש: את הטוב היא קולטת כמזון וכמקור לשובע, ואילו את הפסולת המעורבת בו — תערובת זרה ופסולת — היא דוחה החוצה.

וכן בענין בירורי המדות אוי”ר [אהבה ויראה] כל חד לפום מאי דמשער בלבי ושוקל במאזני שכלו כיצד היא האהבה האמיתית לה’.

כך גם בענין בירור המדות — אהבה ויראה: ”כל חד לפום מאי דמשער בלבי”, האדם שוקל במאזני שכלו מהי האהבה האמיתית לה’.

21 וכיצד היא בחי אתהפכא חשוכא כוי באמת לאמתו להיות מייגע א”ע [את עצמו] ביגיעת הנפש לבא למדרגה זו שיהיה נקבע בלבו באמת לאמתו בלי דמיונות כוי

ו[הוא שוקל] מהי בחינת ”אתהפכא חשוכא [לאור]” וכו’ באמת לאמיתה — להתייגע בעבודת הנפש כדי להגיע למדרגה זו, כך שהדבר ייקבע בלבו באמת לאמיתה, בלי דמיונות וכו’.

וכיוצא בזה כמה דרכים הידועים למבקשי ה' יבינו כל מאליהם שצריך לדקדק ולפשפש כו' ולהיות מייגע עצמו כו'.

יש עוד דרכים רבות מעין אלה, הידועות ל"מבקשי ה'", ש"יבינו כל מאליהם": שיש לדקדק ולפשפש וכו', ולהתייגע וכו'.

אך אח"כ יגיע לבח"י ומדרגת החלב.

אבל לאחר מכן יגיע לבחינת ומדרגת החלב.

כמו שהחלב עד"מ מגדל את הולד להיות אבריו נגדלים. כך בח"י החלב של תורה מגדל את מדותיו אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' להיות לו אוי"ר [אהבה ויראה] היותר גדולים בגדלות המוחין

כשם שהחלב, על דרך משל, גורם לתינוק לגדול, כך שאיבריו גדלים, כך בחינת החלב של התורה מגדלת את מידותיו, את האהבה והיראה וכו', עד שיהיו לו אהבה ויראה גדולות ביותר, מתוך גדלות המוחין (התרחבות השכל).

(שהאברים הם המדות ועיקרם הם חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] ובח"י חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבתוכן המקיימות אותן וכל אי מג' מיני בחינות אלו כלולה מכל הנ"ל הרי פ"א. וכל בח"י נחלקת לג' בח"י ראש תוך סוף הרי רמ"ג. ושרשם ה"ח [ה' חסדים] המגדילים הרי רמ"ח).

(האיברים הם המידות, ועיקרן חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד ויסוד, וכן בחינת חכמה, בינה ודעת שבתוכן, המקיימות אותן; וכל אחת משלוש הבחינות הללו כוללת את כל האמור לעיל, ובסך הכול 81. כל בחינה נחלקת לשלוש בחינות — ראש, תוך וסוף — ובסך הכול 243. שורשן הוא חמשת החסדים (מידות החסד) המגדילים, ובסך הכול 248).

וזהו רוחצות בחלב כו' שהחלב מרחיץ המדות ונהפכין ממהות למהות להיות נהפך לבו ונעשה כאיש אחר לגמרי בשינוי המדות כולן שוין לטובה.

וזהו "רוחצות בחלב" וכו': החלב מרחיץ את המידות, והן משתנות ממהות למהות, כך שלבו מתהפך והוא נעשה כאדם אחר לגמרי, וכל מידותיו משתנות בשווה לטובה.

ומזה יומשך להיות לכן שינים שיהיה בהם בח"י לכנונית ובהירות בבירורי המדות בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות בבח"י ראייה חושיית שלא ביגיעה יגיעת הנפש ויגיעת בשר רק מיד יגיע אליו כו'.

ומכך נמשך שיהיה "לבן שינים": תהיה בהן בחינת לבן ובהירות בבירור המידות, בעלייה אחר עלייה עד רום המעלות, בבחינת ראייה חושית — לא באמצעות יגיעה, יגיעת הנפש ויגיעת הבשר, אלא שהדבר יגיע אליו מיד וכו'.

וזה חכלילי כוי מייך כוי מחלב כוי ובחי יין וחלב נעשה הכל בחי חכלילי לי לי עד רום המעלות:
וזהו "חכלילי" כוי, "מייך" כוי, "מחלב" כוי: בחינות היין והחלב נעשות כולן לבחינת "חכלילי" — "לי לי" — עד
רום המעלות.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> ואת [likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/4/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/4/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק